Azərbaycan. - 2024.- 24 may. - № 108. - S. 14.

COP29-un ev sahibi

Yeni ACE neft platforması hasilata başladı

Flora Sadıqlı

Bu il aprelin 16-da "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlar blokunun ərazisində quraşdırılmış yeni platformadan ilk neft əldə edildi. Bu hadisə AÇG sazişinin 2050-ci ilin əvvəlinədək uzadılmasını təcəssüm etdirən "Azəri Mərkəzi Şərqi"(ACE) layihəsi çərçivəsində baş verdi.

Başqa sözlə, bu, "Əsrin müqaviləsi"nin ömrünün uzanması deməkdir. "Əsrin müqaviləsi" Ulu Öndər Heydər Əliyevin yeni neft strategiyasının təməli, başlanğıcı idi. Bu qlobal saziş çərçivəsində yeni-yeni uğurların qazanılması isə Prezident İlham Əliyevin enerji strategiyasının bəhrəsidir. O cümlədən "Yeni əsrin müqaviləsi" adlandırılan ACE layihəsinin reallaşması da.

Yeni saziş 2017-ci ilin sentyabrında imzalanmışdı və həmin vaxtdan aparılan işlər keçən ilin sonunda ACE platformasından ilk quyunun qazılması ilə davam etdi. Hasilatın isə bu ilin ilk aylarında əldə olunacağı proqnozlaşdırılırdı.

Fevralın 7-də Azərbaycan xalqı İlham Əliyevi yenidən yekdilliklə özünə rəhbər seçdi. Müdrik Prezidentimizin göstərdiyi yol aydın, strategiyası uzaqgörən, xeyir-duası ilə başlanan hər bir iş uğurludur. ACE layihəsinin müvəffəqiyyətlə işlənməsi və eyniadlı platformanın istismara daxil olması İlham Əliyevin düzgün enerji siyasətinin nəticəsində gerçəkləşdi. ACE-dən ilk neft hasil olundu və həmin hadisə Prezident seçkilərindən ötən 100 günün daxilində baş verdi. Bu, nə təsadüf idi, nə də ilk neftin alınması üçün dəqiq bir vaxt təyin edilmişdi. Bu, bir qanunauyğunluqdur, görülən böyük işlərin xoş bir zamanda inikasıdır. Bəlkə də təbiətin çəkilən zəhmətlərə görə məhz bu məqamda ürəkaçan bir mükafatıdır.

ACE texnoloji və rəqəmsal baxımdan AÇG layihəsinin əməliyyatçısı olan BP-nin dünyada ən qabaqcıl, həmçinin qurudan idarə etdiyi ilk platformadır. O, nəhəng "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlarında quraşdırılmış hasilat platformaları sırasında yeddincidir. AÇG-dən ilk hasilat 1997-ci ildə başlanıb və həmin vaxtdan indiyədək yataqdan 4,3 milyard bareldən çox neft hasil edilib. Yeni ACE platforması və qurğuları gündəlik 100 min barelədək neft hasilatı gücündə layihələndirilib. Layihənin istismar müddəti ərzində ümumilikdə 300 milyon barelədək neft hasil ediləcəyi proqnozlaşdırılır. 2024-cü il ərzində platformadan daha iki quyunun qazılıb istismara verilməsi planlaşdırılır. Bununla da ACE-dən hasilatın tədricən artaraq ilin sonuna gündə təxminən 24 min barelə çatacağı gözlənilir.

Bundan əlavə, Xəzər dənizində BP-nin əməliyyatçısı olduğu "Şahdəniz" qaz yatağında daha iki platforma istismardadır. Yeri gəlmişkən: "Şahdəniz"i haqlı olaraq İlham Əliyevin enerji siyasətinin şah əsəri adlandırırlar. 1997-2001-ci illərdə "Şahdəniz" strukturunda qazılmış kəşfiyyat və qiymətləndirmə quyuları onun dünya səviyyəli qaz-kondensat yatağı olduğunu təsdiq edib. Bu, həmin dövr idi ki, İlham Əliyev SOCAR-da çalışırdı. (1994-2003-cü illərdə şirkətin əvvəlcə vitse-prezidenti, sonra birinci vitse-prezidenti vəzifəsində işləyirdi). Prezidentimizin həmin vəzifələrdə işləyərkən "Şahdəniz"in kəşf edilməsində və işlənilməsində böyük rolu olub.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz son 21 ildə enerji sahəsində də bir sıra qlobal və strateji layihələr reallaşdırıb. Elə bir layihələr ki, onlar Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirib. Azərbaycan artıq dünyada qaz ixracatçısı kimi də tanınır. "Şahdəniz"dən çıxarılan mavi yanacaq 2006-cı ilin sonundan Cənubi Qafqaz Boru Kəməri ilə Gürcüstana, 2007-ci ilin ortalarından isə Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri ilə Türkiyəyə ixrac edilir. 2018-ci ildə Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə çəkilən "Cənub qaz dəhlizi"nın rəsmi açılışı oldu. Bu gün Azərbaycan Avropanın qaz təchizatında mühüm rol oynayır. Belə ki, ölkəmiz qoca qitənin enerji təminatında strateji və etibarlı tərəfdaşa çevrilib. İndi Azərbaycan Gürcüstan və Türkiyədən başqa 6 Avropa ölkəsinə - Yunanıstan, Bolqarıstan, İtaliya, Rumıniya, Serbiya və Macarıstana qaz ixrac edir və bu, son hədd deyil.

Prezident İlham Əliyev ötən illər ərzində mükəmməl beynəlxalq əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq platforması yaradıb. İndi ölkəmiz qlobal enerji keçidi çağırışlarına uyğun olaraq, xarici investorlarla əməkdaşlıq çərçivəsində bərpaolunan enerji mənbələrinin səmərəli istehsalını təşkil edir.

Dövlətimizin başçısı işğaldan azad olunmuş ərazilərimizi və Naxçıvan Muxtar Respublikasını "yaşıl enerji" zonası elan edib. Ölkənin ayrı-ayrı yerlərində artıq bir sıra layihələr uğurla icra olunub, bir çoxu gerçəkləşməsinin müxtəlif mərhələlərindədir. "Yaşıl enerji"nin də dünya bazarlarına çıxışı hazırda Azərbaycanın enerji siyasətinin prioritetlərindəndir.

2024-cü il ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib. COP29-a evsahibliyi etməyimizin kökü də İlham Əliyevin bünövrəsi möhkəm olan, gələcəyi isə daha da şaxələnmiş olacaq enerji strategiyasından qaynaqlanır.

"COP29-a evsahibliyi edəcək ölkə kimi yekdil qərarla seçilmək bizim üçün həqiqətən böyük şərəfdir. Biz bunu beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycana və gördüyümüz işlərə, o cümlədən "yaşıl enerji" sahəsindəki fəaliyyətimizə hörmətinin əlaməti hesab edirik. Nəhayət, bu, böyük məsuliyyətdir, çünki biz nəinki yaxşı tədbir təşkil etməli, o cümlədən yaxşı nəticələrə nail olmalıyıq. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla beynəlxalq əlaqələri və onlarda fəal iştirakı bizə müxtəlif qitələrin ölkələri arasında körpülər salmaq və ya onları gücləndirmək, eləcə də onların həmrəyliyini möhkəmləndirmək imkanını yaradacaq" deyib Prezident İlham Əliyev. Dediyi isə, həmişəki kimi, yenə də olacaq!